

El món del cec, del delinqüent i del gitano...

Lluís Marín i Vicenç

El món del cec, del delinqüent i del gitano com a models per a una integració física, psicològica i cultural en la societat.

Fa uns dies els companys del sindicat em demanaren d'escriure sobre les meves experiències a l'educació especial, o, millor dit, a centres o "llocs" un tant particulars. Idò bé, pocs dies després em pos a escriure aquestes lletres, que no són altra cosa que unes lleugeres reflexions sobre experiències personals per si

poden interessar les persones que ens dedicam a l'ensenyament.

Malgrat que el títol és prou eloqüent, cal fer alguns aclariments ja que mentre al món del cec no intervenen únicament factors físics, sinó també importants factors psicològics, al món de la delinqüència hi intervenen, a més de factors psicològics, factors culturals; i pel que fa a la integració de l'ètnia gitana amb -que no dintre- la nostra, també s'haurien de fer moltes mati-

sacions. En tot cas, el fet de tractar aquí conjuntament aquests tres mons fa que no es pugui aprofundir tal com possiblement voldrien alguns lectors. Si serveix per donar algunes idees, ja em donaré per satisfet.

Dins del marc de l'educació especial, la meua experiència es basa en el treball com a professor de suport a Preescolar, F.P., B.U.B., C.O.U., a centres privats, concertats, públics, laics, religiosos, al programa d'educació permanent d'adults, fins i tot

als pescadors (a través de l'Institut Social de la Marina).

Pel que fa a l'àmbit de l'ensenyament a nins cecs, cal tenir en compte que l'equip (MEC-ONCE) que treballa amb ells atén tant a cecs totals com parcials; és a dir, tots aquells que tenen una deficiència prou greu per poder ser juts candidats a l'ajut. Hi ha una escala en base a la qual es considera la necessitat o no d'aquest ajut. Les decisions les pren de manera coordinada i conjunta l'equip.

Una vegada delimitat l'àmbit d'actuació, cal valorar les causes. Aquestes poden ser: innates o adquirides. Entre les innates, hem de tenir en compte:

1.- Factors interns purament biològics.

2.- Herència de malalties.

3.- Factors externs al néixer (incubadores, etc.)

Quan les causes són adquirides al llarg de la vida de la persona (relacions sexuals, accidents, etc.), l'aspecte psicològic adquireix molta importància.

El mètode de treball en el tractament dels deficients visuals varia segons l'evolució de la malaltia. Apart dels controls periòdics, els cecs totals treballen en Braille i relleu (màquines Perkins, forn Fuser, etc.) així com amb ampliacions, colors, formes, etc. La feina de l'educador consistiria en aquella ajuda professional immaterial que possibilita reduir al màxim els efectes negatius de la seva deficiència.. El contacte amb els professors i familiars és important.

El món del delinqüent presenta, és clar, unes carac-

terístiques diferenciades. La qüestió psicològica és important, però també influeix poderosament el factor cultural. El treball s'ha d'enfocar de cara a la inserció dins la societat, actuant bàsicament sobre tres punts:

- reconstruir l'escala de valors.

- control i seguiment de les relacions transitives (amics, família,...) així com el seu "sistema" de vida.

- adquisició de destreses i coneixements a fi de fer possible la inserció en el món del treball i la societat.

És clar que reconstruir l'escala de valors significa, en la majoria dels casos, construir-ne una de nova. Treballar a reforma (reformatori) implica:

1r. Aptitud: sòlides conviccions personals, freqüentment posades a prova; capacitat pedagògica, conèixer tècniques i saber-les aplicar; aptitud física, no com a "conditio sine qua non", però que facilita la labor davant problemes puntuals de violència, etc.

2n. Actitud: es tracta de tenir una actitud activament positiva. La relació amb ells és profundament conflictiva; la violència física és el seu "modus vivendi" -no oblidem que entre ells no es donen únicament robatoris, sinó també violacions, assassinats, moltes vegades acompanyats del "mono" de la droga-. Et posen a prova contínuament, fins al punt que quan manco ho esperes poden recriminar la teva actitud i reforçar així la seva posició. D'aquí aquella actitud positivista o de lluita continua, premedi-

tada i calculada. T'has de fer respectar com a líder del grup, o al menys com a persona digne, o "legal", com diuen ells.

És més important plantejar-se objectius concrets i marcadament personalitzats que no el seguiment dels programes oficials generals.

He de distingir també entre la figura de l'educador i la del mestre. A aquell li correspon tota la tasca educativa no escolar, així com la tutela. És important la bona coordinació, poder comptar amb mitjans adients i tenir una gran capacitat de decisió davant la multiplicitat de competències (Vicepresidència del Govern Balear, Direcció General de Seguretat, Tribunal Tutelar de Menors, MEC.)

Personalment tinc la satisfacció d'haver possibilitat, juntament amb tres companys, el tancament de la darrera escola manifestament discriminatòria. Tots els alumnes que pertanyen a la població gitana poden gaudir, des d'aquell moment dels mateixos drets i deures una vegada integrats a escoles mixtes.

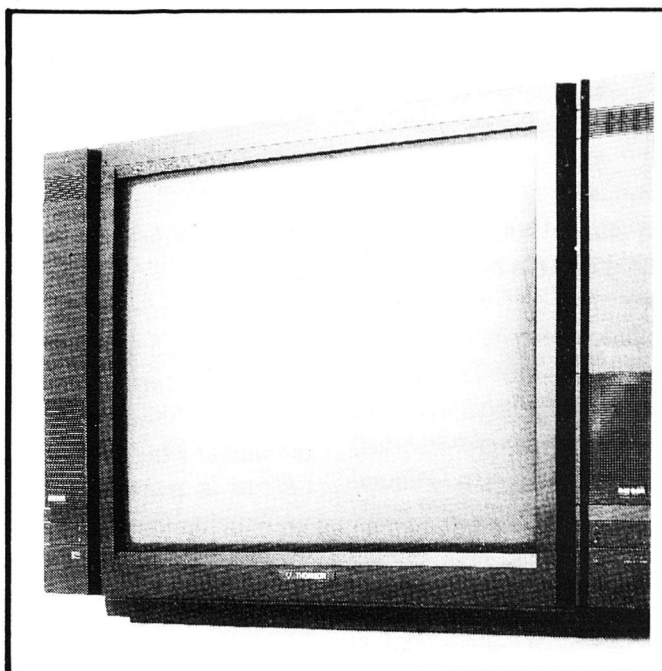
Record que en el darrer Consell Escolar, que vaig presidir com a director de l'escola, el representant de l'Ajuntament, Sr. Màdico, va haver de sentir unes manifestacions airades d'una de les representants dels pares perquè consideraven que amb la supressió de l'escola es perdrien drets. No cal dir que vaig haver d'intervenir tot explicant que allò no era més que la fi d'una etapa i el començament del camí cap a la integració.

Una de les característiques que defineixen el comportament gitano és l'enorme influència de l'ambient familiar sobre els infants. Aquest fet és molt important de tenir en compte quan treballes amb alumnes gitanos. La influència dels pares i el sentiment tribal són molt forts entre el món "canyí" o "calé". Aquesta cohesió la coneixen bé, p. ex., a aquells centres sanitaris on quan reben un gitano, reben també tota la seva generalment nombrosa família...

El mestre no és del clan. Això és la causa de la desconfiança que li tenen i es manifesta directament o indirectament en el transcurs de la tasca. Per això, jo aconsellaria que el treball es fes a partir d'un gran respecte. Que s'intenti implicar als pares, adoptar postures conjuntes i, sobre tot, que es realitzi tot allò que s'ha pactat.

Quan es treballa l'integració de nins gitanos s'hauria d'intentar que la justícia en l'aplicació de les normes actuï com antídoto en front del sentiment de ser discriminats, i que els nins gitanos es vegin moralment obligats a respectar les normes i als altres alumnes per la força moral de l'evidència en complir les normes davant els "païos" que les compleixen.

Només esperar que aquestes reflexions personals puguin ser útils. Dins l'àmbit de l'ensenyament encara em manca molt per aprendre, però esperar que em quedin molts d'anys per poder-ho fer.

THOMSON

TVC 25 E4 TXT SOUND LINE

BLACK SUPER PLANAR ESTEREO SURROUND TUB NEGRE

5 altaveus

Entrada per a S-VHS

Dimensions:

Alt: 48,6 Amp: 71,8 Fon: 43,1 cm.

Pes: 28,7 Kg.

Preses auxiliars:

2 Euroconnectors

1 Presa auriculars

2 preses per a altaveu exterior

2 preses per a cadena Hi-Fi

2 preses per a altaveus SURROUND

2 entrades d'audio

1 entrada de video

1 entrada per a S-VHS